

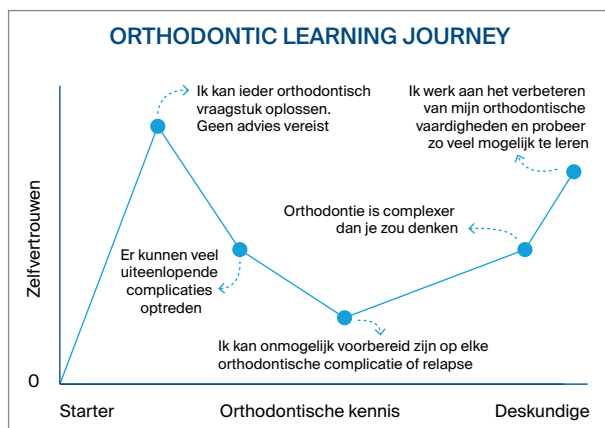
Generatiedoof

Dit jaar vier ik het heuglijke feit dat ik 40 jaar tandarts ben. Tijd voor enige reflectie. Zowel de wereld als ik zijn veranderd, dat is zeker. In 1982 kwam er in korte tijd, ondanks de reële vraag naar tandheelkundige zorg, een overschot aan tandartsen. Het was crisis. Ik had het 'geluk' dat ik in militaire dienst kon starten als tandarts en daardoor relaxed ervaring kon opdoen. Na nog een jaartje algemene praktijk ben ik orthodontist geworden. Daarna heb ik in veel situaties gewerkt en vele jaren postacademisch onderwijs verzorgd.

DE ORTHODONTISCHE LEERCURVE

In het kader van het terugkijken sprak een artikel over de *orthodontic learning curve* (zie afb.) mij wel aan. Hierin herkende ik het verloop van mijn eigen zelfkennis tijdens mijn carrière. Deze *journey*, afgeleid van de zogenoemde 'Dunning-Kruger Effect-curve', visualiseert treffend hoe de meeste zorgcarrières verlopen. Het is leerzaam om je zelfkennis hieraan te spiegelen. Zelfkennis speelt een rol bij je mening over het vak, contact met je vakgenoten en omgang met patiënten.

De herkenning van je eigen subjectieve ervaring in een artikel is fijn, maar maakt je weleens minder kritisch op je eigen handelen. Een andere invalshoek verandert je perspectief. In dat kader was ik blij verrast met een lezing tijdens het laatste voorjaarscongres van de NVVO, getiteld 'Orthodontics and generational psychology'. Hierin werd ik erop gewezen dat wij als persoon 'getekend' worden door de tijd waarin wij opgroeiden ofwel de generatie waartoe wij behoren. Dat getekend zijn kan diep of ondiep zijn maar is er altijd. Sommigen hebben zich meer aangepast dan anderen. Ik behoor nog net tot de overgangsgeneratie baby boomers (1946-1964) en generatie-X (1955-1970).

Afb. De orthodontic learning curve (zie online voor bron).

Daarvoor was er de stille generatie (1925-1945) en na 1970 kwamen de patatgeneratie (1970-1985), de Y-generatie (1980-1994), de Z-generatie (1995-2010) en de generatie Alpha (2011-2025), elk met herkenbare aspecten. De jaargrenzen tussen de generaties zijn niet scherp maar de verschillen zijn wel duidelijk en hebben invloed op je functioneren als zorgverlener.

COMMUNICATIEVERSCHILLEN

Na 40 jaar zijn er nog nauwelijks oudere collega's binnen de orthodontie en ook relatief weinig oude patiënten. Daar ligt ook de valkuil voor een oudere orthodontist. Naast je klinische vaardigheid bestaat een belangrijk deel van het werk uit communicatie. Het besef hoe de diverse generaties in elkaar steken en - het moeilijkste - het accepteren daarvan is daarvoor essentieel. De oudere generaties hebben bijvoorbeeld het gebruik van internet en multimedia duidelijk minder geaccepteerd dan de jongste generaties. Je kunt hun wijze van communicatie maar deels veranderen. In de orthodontie heb ik vaak te maken met 2 generaties tegelijk, de kinderen en hun ouders. Daar zitten tegenwoordig ook al '2 generaties' tussen.

Wanneer het gaat om medewerking en coaching van patiënten liggen zaken anders dan in 'mijn tijd' (ofwel de jonge jaren 1970 en 1980). Door de bank genomen vertrouwen de jongste generaties veel meer op het internet dan de oudere generaties. Overigens, dat de woorden 'mijn tijd' zo soepel uit mijn pen vloeien wijst mij erop dat jezelf veranderen moeite kost. Een inspirerende lezing op zijn tijd maakt mij weer iets minder 'Generatiedoof' en daarmee overbrug ik wat makkelijker de Generatiedoof.

Het NTVT dat u in uw handen heeft zal mogelijk niet direct inspelen op wat u op dit moment bezighoudt. Maar juist de verrassende originaliteit en de verandering van perspectief is goed voor de geest en houdt u breder geïnformeerd. Ik wens u veel leesplezier.

dr. Gem J.C. Kramer,
redacteur

